

MINISTERSTWO KLIMATU ZAPOWIADA ZMIANY W SYSTEMIE GOSPODARKI ODPADAMI

Piotr Biernacki, fot. Pixabay

Czy kiedyś ustabilizują się opłaty za śmieci? To pytanie zadaje sobie wielu mieszkańców nie tylko naszego regionu. Wciąż galopujące koszty systemu gospodarowania odpadami chce zatrzymać Ministerstwo Klimatu. Przedstawiciele resortu zaprezentowali pakiet zmian w prawie, które mają wyjąć naprzeciw oczekiwaniom wszystkich samorządowców w kraju.

Wiceminister Jacek Ozdoba poinformował na niedawnej konferencji prasowej, że przygotowywane są rozwiązania mające wprowadzić ułatwienia dla gmin i mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami, zastrzeżenie kar za zaśmiecanie i określenie stopniowych, racjonalnych poziomów recyklingu przez gminy. Celem propozycji jest elastycyzowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i w konsekwencji obniżenie kosztów jego funkcjonowania.

Co stanowi główną oś rozwiązań, nad którymi pracuje ministerstwo? Jednym z postulatów jest możliwość kompostowania bez konieczności odbioru bioodpadów. Zgodnie z planowanymi przepisami, gmina, która zwolni właścicieli nieruchomości kompostujących bioodpady z części opłaty oraz z obowiązku posiadania brązowego pojemnika, będzie mogła odmówić odebrania bioodpadów nie tylko z niego, ale również wtedy, gdy znajdą się one w dowolnym innym pojemniku lub worku. W tej chwili gminy, szczególnie na terenach wiejskich, muszą zapewnić odbiór bioodpadów nawet wtedy, gdy są one przetwarzane przez właściciela nieruchomości i brązowe pojemniki są puste, co generuje niepotrzebne koszty w systemie.

Kolejną jest zmiana stawki maksymalnej dla nieruchomości niezamieszkałych. Obecna granica ustawa stawek opłat za pojemniki nie wystarcza do pokrycia kosztów, które generowane są w systemie przez nieruchomości niezamieszkałe. Skutkiem tego jest konieczność dopłacania do tych kosztów ze środków pozyskiwanych od mieszkańców lub rezygnacja z obsługi nieruchomości niezamieszkałych przez gminę. Nowe ustawowe stawki maksymalne mają wyeliminować ten problem.

Następnie, w szczególności ważna propozycja dla zamieszkujących bloki, to wprowadzenie możliwości indywidualnego rozliczania mieszkańców. Gmina, która zapewni samodzielnie lub we współpracy z właścicielem nieruchomości możliwości techniczne identyfikacji, który lokal w budynku wielorodzinnym segreguje odpady, a który nie, będzie mogła zastosować znacznie bardziej sprawiedliwe rozliczanie opłat według lokali, a nie według całego właściciela nieruchomości. Najczęściej jest to cały budynek. Odpowiedzialność zbiorowa za wynik segregacji w budynkach wielorodzinnych powoduje konieczność podwyższania opłat wszystkim mieszkańcom budynku, nawet jeśli większość jego mieszkańców przykłada się do segregacji.

Mają ponadto zostać określone na nowo poziomy recyklingu przez gminy. Prawo wspólnotowe ureguluje nową metodę obli-

czania recyklingu i ponownego użycia względem ogólnej masy wytwarzanych odpadów dopiero w 2025 roku ustanawiając poziom na 55 proc. Obecnie gminy osiągają według tej metody poziom około 20 proc., dlatego już od 2021 roku obowiązywać będzie nowa metoda, a poziomy będą sukcesywnie i stopniowo rosnąć. W 2021 będzie to 25 proc., w 2022 – 30 proc., w 2023 – 35 proc. w 2024 – 45 proc., aż do wymaganego na 2025 r. poziomu 55 proc.

Elastycyznione mają być również zasady selektywnej zbiórki. Chodzi o to, że jeśli gmina zapewni osiągnięcie celów recyklingu i ponownego użycia innymi sposobami niż jednolity system pięciofrakcyjny, to na podstawie decyzji Ministra Klimatu będzie mogła skorzystać z odstępstwa dla części lub całego swojego terytorium, które zaproponuje na podstawie szczegółowego wniosku.

Zmiany mają także objąć instalacje przetwarzające odpady komunalne. Dotyczą przede wszystkim zniesienia obowiązku prowadzenia wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów dla podmiotów gospodarujących odpadami niepalnymi. Zaproponowano również przywrócenie dopuszczalnego czasu magazynowania odpadów, na przykład paliwa alternatywnego, do trzech lat, z wyjątkiem tych, które są przeznaczone do składowania. Planowane jest również zwolnienie z obowiązku ustanowienia zabezpieczenia roszczeń dla odpadów magazynowanych selektywnie i przyjętych do procesu recyklingu przez posiadacza odpadów prowadzącego proces recyklingu. Ponadto nowe przepisy przewidywać będą możliwość złożenia zażalenia na postanowienie komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej w zakresie spełnienia wymagań ochrony przeciwpożarowej, aby umożliwić przedsiębiorcom usuniecie braków stwierdzonych podczas kontroli i dalsze prowadzenie działalności.

W końcu, mocno wzrosnąć mają kary za nieodpowiednie postępowanie z odpadami. Jak podkreślają przedstawiciele resortu, obecne kary za porzucanie odpadów na terenach publicznych lub prywatnych są znacznie niższe, niż koszty ich legalnego pozbycia się na przykład w PSZOK-ach. Motywuje to sprawców do wykroczeń, które stały się obecnie plagą. W związku z tym planowane jest zwiększenie kar za zaśmiecanie miejsc publicznych do 5 tys. zł. Do tego samego poziomu wzrosną również kary za wyrzucenie nieczystości na cudzym gruncie polnym. Ponadto przewidywane jest wprowadzenie sankcji, w postaci administracyjnych kar pieniężnych, w przypadkach złecania obowiązku gospodarowania odpadami podmiotom, które nie uzyskały wymaganej decyzji lub wpisu do rejestru.

- Chcemy zastrzyć kary za nieodpowiednie postępowanie z odpadami. Chodzi między innymi o porzucanie ich na terenach publicznych, tj. drogach, placach czy terenach zielonych. Podwyższone kary, wraz z udoskonalonymi metodami identyfikowania sprawców, pozwolą na ograniczenie tego typu negatywnych zachowań – podkreślił na wspomnianej konferencji wiceminister klimatu Jacek Ozdoba.

CHCESZ UZYSKAĆ DOFINANSOWANIE, A MASZ PYTANIA? MOŻNA JUŻ KORZYSTAĆ Z INFOLINII

Piotr Biernacki, fot. Pixabay

Z początkiem sierpnia zaczęła działać ogólnopolska linia informacyjna o programie „Czyste Powietrze”.

Beneficjenci priorytetowego w skali kraju działania, mającego ograniczać skutki niskiej emisji i zanieczyszczenia atmosfery, w szczególności poprzez wymianę starych pieców centralnego ogrzewania w domach jednorodzinnych, mogą konsultować z pracownikami linii wszelkie kwestie związane z założeniami programu.

Ekspertki mają udzielać szczegółowych informacji i rozwiewać wątpliwości zarówno na etapie poprzedzającym złożenie wniosku o dofinansowanie, jak i już w fazie jego realizacji.

Infolinia dostępna jest w dni robocze, pomiędzy godziną 8, a 16. Należy zadzwonić pod numer 22 340 40 80.

ZNACZNY WZROST NAKŁADÓW NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA W KRAJU

Piotr Biernacki

Jak wynika z danych zaprezentowanych przez Główny Urząd Statystyczny, w 2019 roku o ponad 20 proc. wzrosły wydatki na ochronę środowiska i gospodarkę wodną w porównaniu do wcześniejszego okresu. Najwięcej inwestowały przedsiębiorstwa oraz gminy. Łącznie prawie 16 mld zł.

Z opublikowanego pod koniec sierpnia raportu GUS wynika, że wielkość nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w ubiegłym roku wyniosły około 12,4 mld zł. To wzrost w porównaniu do 2018 roku o 21,7 proc. Z kolei te na gospodarkę wodną osiągnęły poziom zbliżony do 3,2 mld zł. Rok wcześniej przeznaczono 700 mln zł mniej.

Jak wskazano w dokumencie, najwięcej w poprawę jakości środowiska naturalnego zainwestowały przedsiębiorstwa, na drugim miejscu znalazły się gminy, a na kolejnym – jednostki budżetowe. W zakresie gospodarki wodnej natomiast, grupą o największym udziale nakładów okazały się być jednostki budżetowe, następnie przedsiębiorstwa i gminy.

Odnosząc poniesione nakłady do produktu krajowego brutto, wydatki na ochronę środowiska stanowiły 0,55 proc. PKB, a te w gospodarce wodną odpowiednio – 0,14 proc. PKB.

Na co poszły pieniądze? Prawie połowę z nich zainwestowano w gospodarkę ściekową i ochronę wód. Jedną trzecią pochłonęły działania na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu. Pozostałe nieco ponad 18 proc. nakładów to odpowiednio wydatki na gospodarkę odpadami, zmniejszenie hałasu i wibracji, ochronę różnorodności biologicznej oraz krajobrazu, na ochronę gleb i wód podziemnych i powierzchniowych, a także na pozostałą działalność związaną z ochroną środowiska.

BĘDZIE ŁATWIEJ KWALIFIKOWAĆ ZIELONE URZĄDZENIA I MATERIAŁY W PROGRAMIE „CZYSZTE POWIETRZE”

Piotr Biernacki, fot. Fotolia

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej rozszerza dotychczasową bazę danych urządzeń grzewczych, spełniających wymagania programu „Czyste Powietrze”. Po to, by ułatwić ich wybór wnioskodawcom starającym się o dotacje. Ma to też uprościć ocenę osiągnięcia efektu ekologicznego inwestycji.

Plany Funduszu wybiegają jednak nieco dalej. Docelowo urzędnicy chcą, by już w przyszłym roku w programie kwalifikowane były tylko materiały i urządzenia wpisane na tę „zieloną” listę.

- Przygotowanie „Listy zielonych urządzeń i materiałów” jest ważnym elementem nowej odsłony „Czystego Powietrza”, którą wdrażamy od 15 maja tego roku. Baza powstaje w oparciu o przepisy budowlane i normy obowiązujące w Polsce, więc zagwarantujemy naszym beneficjentom dostęp do sprawdzonych, ekologicznych rozwiązań – stwierdził na konferencji prasowej Dominik Bąk, pełniący obowiązki prezesa NFOŚiGW.

Jak podkreślił, narzędzie ma przede wszystkim zaoszczędzić czas i przyspieszyć weryfikację wniosków w programie, a przez dobór wysokiej jakości urządzeń i materiałów przyczyni się do redukcji emisji zanieczyszczeń ze spalania paliw oraz trwałej poprawy jakości powietrza.

- On-line'owa pomoc przyda się nie tylko wnioskodawcom czy beneficjentom programu, ale też wojewódzkim funduszom

ochrony środowiska i gospodarki wodnej, bankom czy innym partnerom programu w celu weryfikacji kwalifikowalności sprzętu i materiałów, które są objęte wsparciem – wyjaśnia biuro prasowe Funduszu.

Kompleksowy katalog, tzw. ZUM, powstaje na bazie już funkcjonującej strony czyste-urzadzenia.ios.edu.pl i będzie zgodny z programem, w szczególności z kategoriami kosztów kwalifikowanych oraz wymaganiami technicznymi. Pod adresem lista-zum.ios.edu.pl znajdują się urządzenia grzewcze na paliwa stałe, ciekłe i gazowe, a także urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii, jak kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne czy pompy ciepła.

Katalog dostępnych materiałów ma się znacznie powiększyć. Znalazę się mają tam również te z kategorii materiałów izolacyjnych, stolarki okiennej, drzwi zewnętrzne czy garażowe. Pomoc ma być dostępna od września tego roku aż do końca realizacji programu „Czyste Powietrze”

- Baza będzie eliminować występowanie przypadków nieuczciwej konkurencji ze strony firm producenckich. Nadal ją będą współtworzyć producenci i autoryzowani dystrybutorzy urządzeń grzewczych. Zeby wpisać urządzenie lub materiał na listę wymagana będzie rejestracja na stronie. Zgłoszone urządzenia, po weryfikacji, zostaną umieszone w ogólnodostępnej bazie, która nie będzie miała charakter informacyjny i nie będzie rankingiem czy informacją handlową, a dodawane urządzenia będą uszeregowane w sposób losowy – wyjaśnia biuro prasowe Funduszu.

„MOGĘ! ZATRZYMAĆ SMOG - PRZEDSZKOLAKU ZŁAP ODDECH”. W AKCJI WEZMĄ UDZIAŁ WSZYSTKIE PRZEDSZKOLA Z TERENU BLACHOWNI

Piotr Biernacki

W drugiej odsłonie kampanii informacyjno-edukacyjnej skierowanej do placówek przedszkolnych z województwa śląskiego wezmą udział wszystkie przedszkola z terenu Blachowni jest blachowniański samorząd.

Ukazała się lista rankingowa przedszkoli zakwalifikowanych do akcji organizowanej przez urząd marszałkowski wraz z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Pośród 449 podmiotów z terenu województwa śląskiego, znalazły się cztery z podczęstochowskiej gminy. Dzieci w nagrodę za zaangażowanie mają szansę otrzymać dla swoich

placówek oczyszczacze powietrza.

„Mogę! Zatrzymać SMOG - Przedszkolaku złap oddech” to działanie władz samorządu, które ma u najmłodszych mieszkańców śląskiego kształtować właściwe postawy proekologiczne, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zagrożenie niskiej emisji. Ma zadanie uświadamiać problem smogu i złej jakości powietrza, jego niekorzystnych konsekwencji wpływu na zdrowie i konieczność przeciwdziałania emisji szkodliwych substancji do atmosfery.

Budżet tegorocznej edycji to przeszło 1,5 mln zł, uwzględniając również środki przekazane przez Fundusz. Pozwoli to ufundo-

FUNDUSZ WSPARŁ BUDOWĘ NOWEGO BLOKU ENERGETYCZNEGO

Piotr Biernacki, fot. Mirosław Cichy / WFOŚiGW w Katowicach

Prawie 290 mln zł będzie kosztowała budowa nowego bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w Koksowni Radlin. Zamierza go wybudować zarządzająca przedsiębiorstwem państwowa spółka JSW Koks S.A., a plany firmy kwotą 34 mln zł wesprze Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Umowę w sprawie dofinansowania podpisali Tomasz Bednarek, prezes WFOŚiGW w Katowicach oraz członkowie zarządu publicznego podmiotu - Iwona Gajdzik-Szot i Mariusz Soszyński.

Inwestycja obejmuje budowę bloku energetycznego, który będzie wytwarzał energię elektryczną oraz ciepło użytkowe w procesie kogeneracji w jednym procesie technologicznym. To najbardziej efektywny sposób. Podstawowym paliwem będzie gaz koksowniczy pochodzący z procesu technologicznego baterii koksowniczej. Elektrociepłownia zostanie wyposażona w dwa kotły parowe, turbinę parową upustowo-kondensacyjną oraz instalację redukcji emisji tlenków azotu. Ma dysponować mocą elektryczną około 28 MWe oraz mocą cieplną bliską 37 MWt.

Wyprodukowana energia elektryczna i ciepło zużyje na potrzeby własne nie tylko koksowni, ale szeroko skorzystają także odbiorcy zewnętrzni, jak chociażby KWK ROW Ruchu Marcel czy mieszkańcy samego Radlina.

- To proekologiczna inwestycja, dzięki której niezagospodarowany gaz koksowniczy zostanie wykorzystany do produkcji energii elektrycznej, ciepła i ogrzewania wody, zasilającej mieszkańców Radlina. A dzięki zaangażowaniu technologicznie rozwiązaniom proekologicznym, mieszkańcy Radlina zyskają czystsze powietrze – podkreślił Tomasz Bednarek, prezes WFOŚiGW w Katowicach, podczas podpisania aktu sygnującego porozumienie.

wał placówkom, które wezmą udział w programie, około tysiąca oczyszczaczy powietrza. Po dwa na każde z przedszkoli.

- Kampania obejmuje przeprowadzenie zajęć edukacyjno-informacyjnych w grupach przedszkolnych i zorganizowanie akcji skierowanej do rodziców lub opiekunów dzieci. Placówkom zakwalifikowanym do udziału, oprócz oczyszczaczy powietrza, przekazane zostaną materiały w postaci zestawów ćwiczeń i książeczek. Rodzice otrzymają także ulotki na temat wpływu smogu na zdrowie. W przedszkolach pojawią się plakaty oraz tablice informujące o stanie jakości powietrza – wyjaśnia biuro prasowe urzędu marszałkowskiego.